

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Deres ref.:

Vår dato: 13.07.2017
Vår ref.: 2016/13597
Arkivnr.: 462.2

Lund Jeger- og Fiskerforening
Lerkelia 5
4460 MOI

Att. Jone Østrem

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Lund Jeger- og Fiskerforening - Vedtak om endring av tillatelse etter forurensningsloven for Sætra leirduebane, Lund kommune

Fylkesmannen i Rogaland har sluttbehandlet søknaden fra Lund Jeger- og Fiskerforening (LJFF) av 4.8.2016 om endring av tillatelse etter forurensningsloven for Sætra leirduebane, gnr./bnr. 44/1 i Lund kommune.

Vi har med hjemmel i forurensningsloven §§ 11 og 16, jf. § 18, fattet vedtak i saken, og erstatter med dette tidligere tillatelse datert 1.3.1999 med ny tillatelse nr. 2017.0506.T. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

På bakgrunn av de mottatte høringsuttalelser er antall lørdager der skyting er tillatt avkortet i forhold til søknaden av hensyn til naboer og friluftaktivitet i omgivelsene. Skytetidene de øvrige dager er fastsatt som omsøkt.

Sakens bakgrunn

Vi viser til søknad av 4.8.2016 fra Lund Jeger- og Fiskeforening «Økt bruk av leirduebanen i Sætra Lund kommune». Søknaden er opprinnelig stilet til Lund kommune.

Fylkesmannen ønsket opprinnelig at Lund kommune utarbeidet reguleringsplan for leirduebanen og fastsatte vilkår for drift av banen gjennom vedtak hjemlet i plan- og bygningsloven. Det viste seg at kommunen på kort sikt ikke hadde planer om detaljregulering av området, mens LJFF ønsket et snarlig vedtak om utvidet drift.

Søknaden ble derfor videresendt Fylkesmannen for behandling etter forurensningsloven, der Fylkesmannen er delegert myndighet for skytebaner som ikke tilhører forsvaret.

I tillatelsen av 1.3.1999 tillates skyting én hverdag per uke i perioden f.o.m. april t.o.m. september. I samme periode kan skytebanen benyttes to helger (lørdag og søndag) i forbindelse med stevner.

LJFF viser i søknaden til økende interesse for bruken av banen, og ønsker å gi et bedre tilbud til barn og unge i kommunen. LJFF arrangerer også Jegerprøven, og påpeker at lørdag da er den naturlige dagen for praktisk bruk/opplæring i håndtering og bruk av skytevåpen.

LJFF har på denne bakgrunn søkt om følgende vilkår for drift av leirduebanen:

- Bruk av banen i 3 virkedager og alle lørdager f.o.m. april t.o.m. september
- 4 skytestevner på søndager i den omsøkte perioden
- maksimalt 30000 skudd i året
- ikke bruk på offentlige høytidsdager
- kun bruk av stålhagl

Utlegging av søknaden til offentlig ettersyn

I samsvar med forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 36-6 ble søknaden kunngjort i lokalavisene Dalane Tidende og Agder. Søknadsdokumentene lagt ut til offentlig ettersyn på Fylkesmannen sine nettsider og på rådhuset i Lund kommune. Eierne av 13 nærliggende boliger/fritidsboliger ble i tillegg informert per brev vedlagt søknaden samt høringsbrevet til Lund kommune.

Mottatte uttalelser

Fylkesmannen mottok 3 høringsuttalelser til søknaden. Lund kommune informerte Fylkesmannen i e-post datert 15.5.2017 om at kommunen ikke kom med høringsuttalelse i denne saken.

De mottatte uttalelsene er gjengitt nedenfor:

Kari Gunn og Jon Ola Syrstad:

Vi viser til Fylkesmannens brev av 08.03.2017 ang søknad om tillatelse til økt bruk av leirduebanen på Sætra. Vi er eiere av fritidsbolig oppført 1997, i henhold til gjeldende plan og tillatelser, om lag 400 meter nord for leirduebanen.

Sætra er et viktig område for rekreasjon og friluftsliv både sommer og vinter. Løypetraseene som er tilrettelagt for lysløype og oppkjøring av løyper ellers, representerer også viktige gangtraseer for sommerbruk og gjør utmark og fjell tilgjengelig for allmennheten. Grunneiere, kommunen og frivillige lag og organisasjoner har lagt ned et stort arbeid for å tilrettelegge for friluftsliv gjennom flere tiår og området framstår i dag som en svært attraktiv innfallsport til fjellområdene. Kommunens satsing på og tilrettelegging for hyttebygging i området bekrefter at Sætra området skal prioriteres som et viktig område for rekreasjon også i framtida.

Bruken av leirduebanen er en av mange bruksinteresser i Sætra området. I dagens situasjon er de ulike bruksinteressene avstemt mot hverandre på en rimelig og akseptabel måte, selv om det i dag også er betydelig støyulemper under bruk av banen. En vesentlig økt bruk av skytebanen vil gi store ulemper for annen bruk og vil være svært skadelig for bruken av området til rekreasjon og friluftsliv.

Dersom de som vil bruke området til naturopplevelse må påregne at det er skyteaktivitet hver lørdag og søndag i sommerhalvåret vil områdets verdi for friluftsliv og rekreasjon bli helt ødelagt. Dette vil også stå i sterk motstrid til at kommunen har vedtatt en rekke planer for økt hyttebygging i området.

Dersom det gis tillatelse til den omsøkte aktiviteten på skytebanen vil hyttene i området bli nærmest ubrukelige i hele sommerhalvåret. I tillegg til at hyttene ikke lenger blir attraktive for rekreasjonsbruk vil dette også representere en stor verdiforringelse og derved et betydelig økonomisk tap for hytteeierne. Det er ikke akseptabelt at kommunen først stimulerer til friluftsliv

og hyttebygging i området og så, etter at betydelige investeringer er gjennomført, tillater aktivitet som ødelegger for friluftsliv og hyttebruk.

Vi må etter dette protestere på det kraftigste mot en omfattende økning av bruken av leirduebanen på Sætra og særlig på at det skal kunne bli økning i helgene. Dagens aktivitetsnivå er til å leve med og gir en rimelig balanse mellom de ulike bruksinteressene. Dersom det er behov for mer skyteaktivitet må det skje på områder som ikke er prioriterte friluftsområder og etablerte hytteområder.

Kai Arne Østrem

Jeg ønsker ikke flere dager med skyting i Sætra enn det er i dag. Grunnen til det er at jeg har 7 ubebygde og 1 bebygde hyttetomt sør i støyområde til skytebanen.

Utvidelse av skytetider vil gjøre det vanskeligere for meg og selge disse tomtene, noe som også vil påføre meg økonomisk tap.

Tanja og Svein Arne Hamre

Viser til kunngjøring fra Fylkesmannen i Rogaland ang søknad fra Lund Jeger og Fiskerforening om endring av løyve etter forureiningslova for skytebanen på Sætra, med utvidelse av skytetidene. Per dags dato har de mulighet til å bruke skytebanen 1 ukedag og 2 helger i året i tidsrommet fra april til september.

Søknaden fra Lund jeger og fiskerforeningen om utvidelsen til 3 virkedager og 4 helge stevner bryter med forutsetningene med avtalene som Lund Kommune og grunneier inngikk 22/9-1994.

Når avtalen ble inngått hadde fylkesmannen varslet innsigelse på manglene godkjenning av ny bane etter forureiningslova, pga av støy og at banen ligger i inngangsporten til friluftsområde på Sætra. Fylkesmannen hadde allerede da signalisert at de kun kunne godta max 1 ukedag og 2 helger i året.

Avtalen fungerte så lenge styremedlemmene i Lund jeger og fiskerforening som var med å inngå avtalen, var med i styret. Med nye folk i styret og mangel på kunnskap om forutsetningene av avtaledokumentene, har det skapt en del konflikter de siste årene med meg som grunneier. Ettersom banen ble brukt utenom vedtatte skytetider både i ukedager og helgedager, av medlemmer i jeger og fisk. Lund jeger og fiskerforening provoserte frem et brudd på avtalen og utslippsvilkårene som ble gitt av fylkesmannen 1/3-1999, i 2016. Ved å arrangere skytetreninger 2 dager i uka. Som nå er grunnlaget for ny søknad til fylkesmannen.

Det er mye støy og helst rekyl smellet fra skytebanen, som gjør at vi som fast boende søker innom hus når skytingen pågår. Dette føles ubehagelig og ødelegger de fineste vår og sommer kveldene vi har.

Som grunneier og utleier av banen, vil jeg protestere på det sterkeste at Lund Jeger og fiskerforening for utvide skyte tidene på banen pga:

- Støy.
- Jordbruksdriften
- Hytte turismen
- Allmenheten

Avtalen med Lund Kommune som leier ut leirdue banen til Lund jeger og fiskerforening, ble inngått etter mye press og trusler om ekspropriasjon mot grunneiere.

Mye har endret seg på Sætra siden avtalen ble inngått, med en massiv satsning på hytte bygging for

å styrke næringsgrunnlaget. Tilrette legging for allmenheten, både for sommer og vinter bruk av området. Det er mye turister hele uka og mye folk som bruker friluftens området til toppturer og turområde .

Og da er en utvidelse av skyte tidene som Lund jeger og fiskerforening søker om, ikke forenelig hverken for hytteturister eller brukere av Sætra området.

Søkers kommentar til mottatte uttalelser

I samsvar med forurensningsforskriften § 36-4 ble uttalelsene fra høringspartene sendt søkeren for kommentering den 15.5.2017.

LJFF v/Jone Østrem har 22.5.2017 redegjort for søkerens syn på høringsuttalelsene. Uttalelsen er gjengitt nedenfor:

Endring av foreningens tillatelse etter forurensningsloven for drift av leirdueskytebane på Sætra.

Vi viser til brev fra Fylkesmannen der en ber Lund Jeger- og fiskeforening om å oversende eventuelle kommentarer til innkomne høringsuttalelser til søknaden om endring av vilkårene i tillatelse etter forurensningsloven for drift av foreningens leirdueskytebane på Sætra i Lund kommune.

Foreningens formål er å utvikle mulighetene, og legge til rette for et spennende og aktivt friluftsliv. Og gjennom jakt og fiske kan vi tilby flere aktiviteter, som en inngang til et spennende og aktivt friluftsliv.

LJFF (Lund jeger-& fiskerforening) tilbyr opplæring til både jakt og fiske, vi arrangerer kurs og samlinger på begge felt, sammen med skolen har vi to dager i året, hvor elevene får opplæring i fiske og får gratis fiskestenger, dette som et ledd i å introdusere fiske som en del av et spennende og aktivt friluftsliv for barn/familier. Familiedagen i juni, følger opp dette med fokus på fiske. For ungdom starter det for mange med jegerprøven. Vi arrangerer jegerprøvekurs. Som en del av kurset er leirdue skyting obligatorisk. Etter å ha blitt introdusert for denne aktiviteten, ser vi at interessen er økende. Vi har som et ledd i vår satsing på barn og ungdom derfor lagt til rette for skyting med veileder og subsidiert pris.

Vi har nå skyting på tirsdager fra kl. 17.00. Tidligere år har vi stort sett hatt den samme «gjengen» av medlemmer. Men som et resultat av vår satsing på barn og ungdom, ser vi at kapasiteten på banen med kun en kveld i uken blir utfordrende. I «gamle» dager ble det sjelden lenger kveld en til kl. 19.00. Nå er det sjelden kveld før kl. 21.30. Noen går før de har skutt, andre har sluttet å møte pga. lang ventetid. Vi ønsker å kunne tilby en aktivitet for flest mulig. Derfor håper vi å kunne få en dag til i uken, slik at en har flere muligheter.

Det som angår skyting på ekstra lørdager, er for å kunne tilby en total helg i Sætra av sosial karakter med overnatting på Sætra hytta. En hytte som blir leid ut til lag og foreninger.

LJFF eier og disponerer skytebanen i dag, men grunnen er leid av kommunen, som har avtale med grunneier. Vi har full forståelse for noen av de innsigelser som er kommet inn ang. saken. Ønsker ikke å kommentere enkelt personer, men på generelt grunnlag må nevnes at støy ikke kan være et relevant problem i denne saken. Ei heller adkomst til hytter eller bruk av tur løyper. Merkede løyper krysser ikke skytebanen, kun en vei til en dyrket myr. Denne blir kun brukt av grunneier.

Vi har registret liten, og til dels ingen ferdsel i tur løyper på tirdager. Er utrolig lite folk på hytter i ukene. Men derimot ser vi noe mer folk på de lørdager vi har hatt skyting, men har ikke fått noen bemerkninger, klager eller henvendelser på at vi skyter på lørdager. Vi ønsker ikke å være til

ulempe for noen, vi håper å skape gode relasjoner, forståelse og respekt for det vi driver med. For leirdueskyting en fin og trygg aktivitet.

Vi oppfordrer alle jegere og fiskere til å være gode ambassadører for våre aktiviteter i LJFF, kun da kan vi skape gode relasjoner og forståelse blant allmenheten for vår utøvelse av jakt og fiske.

Vårt ønske er å kunne jobbe videre med vår satsing på barn og ungdom, samtidig ønsker vi å styrke vår posisjon som tilrettelegger av et spennende og aktivt friluftsliv, øke interessen, bedre mulighetene for jakt og fiske, alene eller i samarbeid andre foreninger. For å kunne gjøre dette trenger vi blant annet en funksjonell skytebane.

Med dette håper vi og tror at Fylkesmannen vil finne frem til en fornuftig løsning.

Med vennlig hilsen
Jone Østrem
leder i LJFF

3. Fylkesmannens vurdering

Nedenfor følger Fylkesmannens vurdering av søknaden og de innkomne uttalelser.

Anvendelse av maler og samordning mellom ulike fylkesmenn

Miljødirektoratets mal for «*Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven*» er primært rettet mot tillatelser for landbasert industri. Deler av malen er dermed lite relevant å anvende ved utarbeidelse av en tillatelse for leirduebane.

Fylkesmennene skal så langt mulig samordne sin saksbehandling etter forurensningsloven. De fleste tillatelser til skytebaner er av eldre dato og dermed lite egnet som mal basert på gjeldende miljøregelverk.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane ga i 2015 «Løyve etter ureiningslova for Skrova leirduebane, Askvoll Jakt og Fiskelag». Fylkesmannen i Rogaland har ved utarbeiding av tillatelsen og fastsetting av vilkår benyttet ovennevnte tillatelse som en «mal», samtidig som vi har tilpasset vilkårene etter lokale forhold belyst ved søknaden og de mottatte høringsuttalelsene.

Naturmangfold

For alle saker der avgjørelsen kan påvirke naturmangfoldet følger det av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn ved utøvelse av offentlig myndighet, og at det skal gå fram av avgjørelsen hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i saken.

Fylkesmannen har søkt i Naturbase og Artskart. Det er registrert forekomster av de nær truede artene hare og gjøk i nærområdet. Utover dette er det ikke registrert rødlistearter eller truede naturtyper i nærområdet til leirduebanen.

Det er ikke grunnlag for å anta at en begrenset utvidelse aktiviteten på skytebanen i vesentlig grad vil påvirke naturmangfoldet og dermed være til hinder for tillatelsen.

Leirduebanen grenser til et statlig innkjøpt friluftsområde. I og med søknaden ikke innebærer fysiske endringer av skytebanen anser Fylkesmannen forholdet til friluftsområdet som uendret i forhold til tillatelsen i 1999.

Utslipp til vann og grunn

Eventuelle utslipp av tungmetaller i grunnen kan via grøft/vannsig ledes til Sætraåna, som munner ut i Hovsvatnet.

Fylkesmannen har ikke grunnlag for å anta at utslipp fra anlegget i påviselig grad kan påvirke vannkvaliteten i Sætraåna.

Vi har likevel vurdert det som påkrevet at det blir gjennomført en kartlegging av tungmetallinnholdet både i grunnen og i nærmeste bekk/grøft som mottar avrenning fra anleggsområdet.

Dersom analyser viser at avrenning av tungmetaller kan ha miljømessig betydning, må den ansvarlige gjennomføre forebyggende tiltak og følge opp effekten av disse ved nye undersøkelser.

Vi har inntil dette er avklart ikke stilt krav om utarbeidelse av måleprogram og periodisk prøvetaking utover kartleggingen.

Fylkesmannen har derfor satt krav om at LJFF skal oversende Fylkesmannen rapport fra **kartlegging av tungmetaller innen 31.12.2018.**

Støygrenser og støykartlegging

Eksisterende støyrapport, Sinus rapport 805900-1.R01 datert 16.5.1998, viste ikke overskridelse i forhold til daværende retningslinje gitt i rundskriv T-2/93.

Ved fastsetting av støygrenser i tillatelsen har Fylkesmannen lagt til grunn Klima- og miljødepartementets *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016)*

Støyrapporten fra 1998 gir ikke grunnlag for å anta at en utvidelse av skytetidene vil medføre overskridelser av støygrensene. Rapporten er likevel nesten 20 år gammel, og bør likevel oppdateres i henhold til ny tillatelse.

Fylkesmannen har derfor satt krav om at LJFF skal oversende Fylkesmannen en **oppdatert støykartlegging innen 31.12.2018.**

Støygrensene gjelder ikke for næringsvirksomhet og for støyfølsom bebyggelse som blir etablert etter at virksomheten har startet opp.

Skytetider

Fylkesmannen har tatt til etterretning at søknaden er kontroversiell. De 3 mottatt høringsuttalelsene er negative til den omsøkte utvidelsen av skytetidene.

Lund kommune ikke har ønsket å uttale seg i saken. Dette til tross for at det er kommunen som har inngått langsiktig avtale med grunneier om disponering av det aktuelle anlegget.

Selv om støyen trolig ikke overstiger støygrensen ved boliger eller fritidsboliger, er aktiviteten utvilsomt til ulempe for naboene. Det er også rimelig å anta at aktiviteten ved leirduebanen kan ha betydning for prisnivå og omsetning av tomter og fritidsboliger i nærområdet.

LJFF er samtidig en viktig faktor for fremme av friluftsliv i kommunen, og har i søknaden særlig framhevet foreningens arbeid rettet mot ungdom.

Foreningen har i sine kommentarer til høringsuttalelsene forståelse for noen av de innsigelser som er framkommet. LJFF viser til at det er lite folk på hyttene i ukedagene, men at de er hyppigere i bruk på lørdager.

LJFF avslutter sine kommentarer med et håp og tro på at Fylkesmannen vil finne frem til en fornuftig løsning.

Fylkesmannen har gjort en samlet vurdering av søknaden og høringsuttalelsene. Vi har funnet det nødvendig, både av hensyn til naboer og til friluftsinnteresser knyttet til turgåing og lignende, å begrense bruken av skytebanen på lørdager i forhold til søkers ønske om å tillate skyting alle lørdager i april t.o.m. september.

Etter vår vurdering vil skyting 2 lørdager i måneden være tilstrekkelig til å kunne gjennomføre både opplæring til jegerprøven og å gjennomføre andre sosiale arrangementer for brukere av Sætrahytten.

I juli måned må det forventes at mange av de nærliggende fritidsboligene er i bruk. Vi har derfor ikke tillatt skyting på lørdager i juli måned.

LJFF har i søknaden opplyst at leirduebanen ikke vil være i bruk på offentlige høytidsdager. Fylkesmannen har ikke tillatt skyting hele perioden f.om. skjærtorsdag t.o.m. 2.påskedag. Dette omfatter også påskeaften, selv om denne dagen ikke er en offentlig høytidsdag.

Etter vår vurdering vil de vedtatte skytetidene gi LJFF tilstrekkelig fleksibilitet til å gi sine medlemmer og andre brukere av banen et tilfredsstillende tilbud, samtidig som ulempene for naboer ikke blir urimelig store.

For å sikre forutsigbarhet både for brukere av banen, berørte naboer og allmenheten som benytter det tilstøtende friområdet har vi stilt krav om at terminoversikt for bruken av banen blir utarbeidet og gjort tilgjengelig for allmenheten på foreningens nettsider og ved oppslag ved anlegget.

4. Vedtak

Fylkesmannen gir herved tillatelse på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger som vedlegg. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf. §§ 16 og 18. Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Vi vil understreke at all forurensning fra anlegget isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter foreningen å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Denne tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringsøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter foreningen å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt

i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for foreningen, viser vi til www.regelhjelp.no.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever:

Tiltak	Frist	Henvisning til vilkår
Oversende støykart til Fylkesmannen og kommunen	31.12.2018	3.1
Kartlegging av tungmetaller	31.12.2018	4.3

Varsel om fastsetting gebyrsats for saksbehandlingen

Fylkesmannens behandling av søknader om tillatelser, eller endringer i eksisterende tillatelser er omfattet av en gebyrordning jf. *Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)*, kapittel 39. Lund Jeger- og Fiskeforening skal derfor betale gebyr for saksbehandlingen.

Gebyrene skal samlet sett ikke overstige forurensningsmyndighetens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollen. Forurensningsmyndigheten vedtar hvilken gebyrsats som skal gjelde i det enkelte tilfelle. Ved fastsettelse av gebyrsats skal forventet ressursforbruk knyttet til saksbehandlingen eller kontrolltiltaket legges til grunn.

Vi gjør oppmerksom på at satsene er endret f.o.m. 1.1.2017, jf. forurensningsforskriften § 39-4.

Fylkesmannens arbeid med tillatelsen tilsvare ca. 1 ukeverk.

Fylkesmannen varsler på denne bakgrunn at vi vurderer å fatte vedtak om å benytte gebyrsats 6, jf. § 39-4 i forurensningsforskriften ved fastsettelse av gebyr. Lund Jeger- og Fiskeforening skal følgelig betale et gebyr på **NOK 19.700** for Fylkesmannens behandling av saken.

Etter forvaltningsloven § 16 har parter rett til å uttale seg om innholdet i forhåndsvarsler før vedtak fattes. Vi ber om at eventuelle merknader til varsel om fastsetting av gebyrsats blir sendt Fylkesmannen innen 2 uker etter at varselet ble mottatt.

Vedtaket om fastsettelse av gebyrsats vil deretter bli sendt foreningen i eget brev.

Klageadgang

Vedtaket om utslippstillatelse kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Fylkesmannen også kunne gi på forespørsel.

Vi har sendt kopi av dette brev med vedlegg til berørte i saken i henhold til vedlagte adresseliste.

Med hilsen

Mariann Størksen
fung. seksjonsleder

Johan Tore Rødland
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Saksbehandler: Johan Tore Rødland
Saksbehandler telefon: 51 56 89 38
E-post: fmrojtr@fylkesmannen.no

Vedlegg:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Sætra leirduebane – Lund Jeger- og Fiskerforening

Kopi til:

Kai Arne Østrem	Østremveien 8	4462	HOVSHERAD
Jon Ola Syrstad	Eikåsveien 5B	4016	STAVANGER
Lund kommune	Moiveien 9	4460	Moi
Tanja & Svein Arne Hamre	Botnestølveien 32	4462	HOVSHERAD

Tillatelse etter forurensningsloven for

Sætra leirduebane – Lund Jeger- og Fiskerforening

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16 og endret i medhold av § 18. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 4.8.2016 samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Vilåårene fremgår på side 3 til og med side 7. Denne tillatelsen erstatter følgende tillatelse: Løyve til skytebane på Sætra i Lund kommune datert 1.3.1999. Tillatelsen gjelder fra 1.8.2017.

Lund Jeger- og fiskeforening (LJFF) må på forhånd avklare med Fylkesmannen dersom den ønsker å foreta endringer i driftsforhold, utslipp med mer som kan ha miljømessig betydning og som ikke er i samsvar opplysninger som er gitt i søknaden eller under saksbehandlingen.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Anleggsdata

Anlegg	Sætra leirduebane
Ansvarlig enhet	Lund Jeger- og Fiskerforening
Beliggenhet/gateadresse	Sætra
Postadresse	v/Jone Østrem, Lerkelia 5, 4460 Moi
Kommune og fylke	Lund i Rogaland
Org. nummer	983 954 030
Gårds- og bruksnummer	44/1
NACE-kode og bransje	94.991 Aktiviteter i andre interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted

Fylkesmannens referanser

Vår referanse	Tillatelsesnummer	Risikoklasse ¹
2016/13597	2017.0506.T	4
Tillatelse gitt: 13.7.2017	Endringsnummer:	Sist endret:

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Mariann Størksen
fung. seksjonsleder

Johan Tore Rødland
senioringeniør

¹ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

Innhold

1. Tillatelsens ramme	3
2. Skytetider	3
2.1. Tillatte skytetider	3
2.2. Stille tider	3
2.3 Tiltak ved økt forurensningsfare eller unormale driftsforhold	3
3. Støygrenser og støydempingstiltak	4
3.1. Støygrenser	4
3.2. Støydempingstiltak	4
3.3. Dokumentasjon av støy	4
4. Tiltak mot forurensning av grunn og vann	4
4.1. Leirduebane	4
4.2. Kartlegging av område med nedfall/oppsamling av ammunisjon	5
4.3. Kartlegging av vannkvalitet	5
4.4. Tiltak i områdene med nedfall/oppsamling av ammunisjon	5
5. Avfall	5
6. Informasjon og rapportering til Fylkesmannen	6
7. Frister for undersøkelser og utredninger	6
7.1. Utarbeidelse av støykart	6
7.2. Kartlegging av tungmetaller	6
8. Eierskifte	6
9. Nedleggelse eller lengre driftstans	6
10. Tilsyn	7

1. Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra skyteaktivitet på leirduebane på Sætra i Lund kommune. Tillatelsen presiserer også krav etter forurensningsregelverket når det gjelder håndtering av avfall som oppstår på eller ved skytebaneområdet.

Tillatelsen gjelder for maksimalt 30 000 enkeltskudd per år.

Den ansvarlige skal sørge for journalføring av all ammunisjonsbruk. Journalene skal oppbevares på brannsikker plass i minst 5 år. Oversikt over aktivitet skal kunne vises fram ved tilsyn fra Fylkesmannen.

2. Skytetider

2.1. Tillatte skytetider

Skytebanen kan kun benyttes til skyting i perioden 1.4 – 30.9 med følgende begrensninger

- mandag til fredag: 3 dager per uke
- lørdag: 2 lørdager per måned inkludert skytestevner
- søndag: 4 skytestevner

Årlig plan for skyteaktivitet (terminliste) skal gjøres kjent før april måned ved oppslag på anlegget og eventuelt på egen nettside, og ved utsending til nabolag. Eventuell endring må bekjentgjøres på samme måte minst to uker i forkant.

2.2. Stille tider

Selv om skytetid faller på dager nevnt i vilkår 2.1, er det ikke tillatt å skyte

- fra og med skjærtorsdag til og med andre påskedag
- 1.mai, 17.mai og Kristi himmelfartsdag
- i helgene (lørdag og søndag) i juli måned

2.3 Tiltak ved økt forurensningsfare eller unormale driftsforhold

Dersom det som følge av ureglementert skyting, andre unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning eller manglende avfallshåndtering, plikter den ansvarlige å sette i verk de tiltak som er nødvendige for å fjerne eller redusere den økte faren, og om nødvendig redusere eller innstille skyteaktiviteten.

Den ansvarlige skal straks informere Fylkesmannen og nabolag

- når utslippsmåling viser verdi over tillatte utslipp
- når det blir planlagt aktivitet som midlertidig kan medføre høyere støy enn normalt
- når avfall blir lagret i lengre tid eller på annen måte enn normalt

Ved gjentatte hendelser skal den ansvarlige etablere et dokumentert system for registrering av klager/meldinger og egen oppfølging. En skal gi en vurdering av årsak til hendelsen, hva som har skjedd og tiltak som er satt i verk eller som er planlagt for å motvirke og begrense virkninger og hindre gjentakelse. Informasjonen skal gjøres kjent for nabolag og Fylkesmannen.

3. Støygrenser og støydempingstiltak

Støygrensene følger anbefalingene for skytebaner gitt i Klima- og miljødepartementets *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016)*.

3.1 Støygrenser

Anleggets bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger og fritidsboliger skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som fritt feltsverdi ved mest støyutsatte fasade: L_{den} 35 dB, L_{AFmax} 65 dB

L_{den} er A-veiet ekvivalent støynivå for dag/kveld/natt med 10 dB/5 dB tillegg på natt/kveld.

L_{AFmax} er A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene innenfor perioden, målt/beregnet med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Skyting skal ikke foregå mellom kl.22:00 og 08:00.

Støygrensene gjelder ikke for ny bebyggelse av forannevnte type som blir etablert på steder der støybidraget fra bedriften overskrider eller forventes å kunne overskride fastsatte grenser i tillatelsen.

3.2 Støydempingstiltak

Støy fra anlegget skal reduseres så langt det er teknisk og økonomisk mulig selv om utslippene normalt er lavere enn grenseverdiene i denne tillatelsen.

3.3 Dokumentasjon av støy

Den ansvarlige skal kunne dokumentere støyimmisjonen fra aktiviteten, oppgitt på bakgrunn av representative målinger og anerkjente beregningsmetoder. Målinger og beregninger må gjennomføres av kompetent og uavhengig firma. Rapporter fra målinger/beregninger skal sendes Fylkesmannen. Måling/beregning må gjentas dersom det etter Fylkesmannen sitt syn er grunn til å tro at støyutslippene kan ha endret seg.

Dersom resultatene viser at det er behov for tiltak, skal ny måling/beregning gjennomføres på sammenlignbar og etterprøvable måte innen ett år.

4. Tiltak mot forurensning av grunn og vann

4.1 Leirduebane

Det er kun tillatt å skyte mot konkret avsatt område for haglnedfall.

Området skal være mest mulig slett og ha lite vegetasjon. Området skal være egnet for periodevis masseutskifting med mekanisk utstyr. Området skal være avstengt med gjerde for å hindre beiting av husdyr.

Bruk av blyhagl er ikke tillatt.

4.2 Kartlegging av område med nedfall/oppsamling av ammunisjon

Metallverdiene i området med nedfall/oppsamling av ammunisjon skal ikke være høyere enn gjeldende grense for farlig avfall for det enkelte stoff.

Representative prøver og/eller enkelt feltgransking må gjennomføres etter en risikovurdering. Prøvetaking må minimum gjentas etter en skuddmengde på 300 000 skudd.

4.3 Kartlegging av vannkvalitet

Avrenning fra nedslagsfeltet ved anlegget skal kartlegges ved representative målinger av og vurdering gjennomført av uhilda og kompetent firma. Prøver skal tas i bekk/vassig før utløp i Sætraåna ved normal sommervannføring.

Konsentrasjonen av følgende tungmetaller skal som et minimum kartlegges:

Bly, arsen, kopper, sink, kadmium, krom (total), nikkel og antimon.

Det skal benyttes akkrediterte tjenester for analyse der det er mulig. Egen prøvetaking og innsending for analyse til akkreditert laboratorium kan skje etter opplæring av og skriftlig avtale med laboratoriet. Prøvetaking og analyse skal utføres slik at beregningene gir mest mulig realistisk og representativ dokumentasjon på anlegget sine faktiske utslipp.

Dersom kartleggingen avdekker at aktiviteten ved leirduebanen medfører avrenning av tungmetaller, må den ansvarlige gjennomføre forebyggende tiltak for å hindre slik avrenning.

Det må deretter gjennomføres en oppfølgende kartlegging av de aktuelle parameter innen 3 år.

4.4 Tiltak i område med nedfall/oppsamling av ammunisjon

Masse/overflatelag med konsentrasjoner over nivå for farlig avfall for det enkelte stoff må samles opp og leveres til godkjent mottak for farlig avfall.

5. Avfall

Alt avfall som oppstår på eller ved anlegget og som har sammenheng med aktiviteten på anlegget skal samles opp, sorteres i materialfraksjoner så langt praktisk mulig, og leveres til godkjent avfallsmottak. Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal søkes begrenset mest mulig.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften².

Brenning eller nedgraving av avfall er ikke tillatt.

² Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

6. Informasjon og rapportering til Fylkesmannen

Lund Jeger- og Fiskerforening skal gi almenheten en årlig orientering om aktivitet, tall og typer skudd, og egen oppfølging av vilkårene i tillatelsen. Orienteringen kan legges ut på foreningens nettsider.

Det settes ikke krav om årsrapportering til Fylkesmannen.

Kopi av tillatelsen skal være fysisk tilgjengelig for alle ved skytebanen. Dokumentene skal være publisert på nettsiden til Lund Jeger- og Fiskerforening

7. Frister for undersøkelser og utredninger

7.1 Utarbeidelse av støykart

Lund Jeger- og Fiskerforening skal utarbeide et støysonkart og oversende dette til Lund kommune og Fylkesmannen innen **31.12.2018**.

Støynivået skal angis både i henhold til krav stilt under pkt. 3.1 og vise røde og gule soner, jf. T-1442/2016

7.2 Kartlegging av tungmetaller

Lund Jeger- og Fiskerforening skal kartlegge innholdet av tungmetaller i grunnen og i bekk/vassig før utløp i Sætraåna ved normal sommervannføring i henhold til pkt. 4.3 innen **31.12.2018**.

8. Utskifting av utstyr

Dersom det skal gjøres utskifting av utstyr som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensning på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd ha melding om dette.

9. Eierskifte

Tillatelsen kan ikke overdras til andre uten samtykke fra fylkesmannen. Ny eier/ansvarlig kan ikke starte opp aktivitet som kan medføre fare for forurensning eller kunne virke skjemmende uten avklaring med Fylkesmannen.

10. Nedleggelse eller lengre driftsstans

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved ny oppstart skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen. Før oppstart skal det den ansvarlige i god tid før start er planlagt gi melding til Fylkesmannen. Dette gjelder for all aktivitet som kan medføre fare for forurensning eller kunne virke skjemmende

11. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten føre tilsyn med anleggene til enhver tid.